

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

vobis, sicut disposuit mihi Pater meus Regnum. Id est *Regnum gloria*, ubi gloriam suam tam Angelis, quam electis manifestat, ubi Sol & clypeus est Dominus, gratiam & gloriam dabit, nec privabit bonis, eos, qui ambulant in innocentia, Psal. 84. v. 12. imponit illis triplicem coronam: coronam vitæ, Apoc. 2. v. 10. coronam justitiæ, 2. Tim. 4. v. 8. & immarcescibilem gloriæ coronam, 1. Petr. 5. v. 4. quam cum Reges gestabimus in æternum, Apoc. 1. v. 6. Compatiamur igitur Christo, ut & conglorificemur, Rom. 8. v. 17.

2. *Sub imagine convivii.* Ut edatis & bibatis super mensam meam in Regno meo, ait porro Servator. Quod non ita capiendum, quasi in vitâ æternâ corporali cibo & potu nos refecturi simus. Regnum enim Dei non consistit in cibo & potu: sed in justitiâ, pace & gaudio Spiritus sancti, Rom. 14. vers. 17. erimus quippe *ισχυριλοι*, Matth. 22. v. 30. non esurientes, neque sitientes amplius, Apoc. 7. v. 16. Allegoricè igitur Christus discipulis suis gaudium vitæ æternæ adumbraturus est. Sicut enim lætamur, quando Deus sternit *Mensam naturæ*, & educit panem è terrâ, ut confirmet cor hominis, & vinum, ut lætificet cor hominis, Psal. 104. v. 15. 16. & instruit *Mensam gratiæ*, quam ornat pane & aquâ vitæ, Joh. 4. v. 14. cap. 6. v. 48. qui est Christus in verbo & Sacramentis. Ita & exultabimus, quando nobis instruet *Mensam gloriæ*, ubi in visione Christi & SS. Trinitatis, comedemus, saturabimur & jubilabimus, Esa. 65. vers. 13. 14. Psalms. 23. v. 5. 6.

3. *Sub imagine judicii.* Sedebitis, ait Servator, super thronos, judicantes duo-

decim Tribus Israel. Equidem Christus constitutus est à Patre iudex vivorum & mortuorum, Act. 10. v. 42. attamen & Apostoli iudicabunt, non *autoritative*, ut Christus: sed 1. *testificative* per verbum quod prædicarunt, & Ecclesiæ reliquerunt. 2. *approbative*, dum Christi sententiam approbavunt, ad quam gloriâ etiam omnes electi pertingent. Vide 1. Cor. 6. v. 13.

Hinc *juvanda consolatio* fluit, pro iis, qui in hoc mundo sæpè inique iudicati & condemnati sunt, sicut Nabothus ab Achab & Isebele, 1. Reg. 21. v. 13. Susanna à duobus iudicibus, Hist. Sus. v. 41. Stephanus, ad calumnias Judæorum, Act. 7. v. 57. 58. Die novissimo ipsos falsos iudices vos iudicabitis, vos mei, videntes illi id, turbabuntur timore horribili, & mirabuntur in subitatione insperatæ salutis, gementes præ angustia spiritus: & dicentes intra se &c, Sap. 5. v. 2. seqq. Vos verò oculis vestris considerabitis, & retributionem impiorum videbitis, Psal. 91. v. 8.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, ut sunt,

I. *Magistratum DEI ordinem agnosce.* Christus hic officium Magistratus politici non improbat, sed innuit saltem, quid illorum officii sit, videlicet *dominari & beneficium esse*, & hoc ipso omnes subditos ad obedientiam Magistratui præstandam, hortatur, quod & Paulus facit, Rom. 13. v. 1. seqq.

Hæc Regula non tantum ad bonos & æquos, sed & ad discolos se extendit, mo-

nente

mente Petro, 1. Epist. 2. v. 28. ubi quidem Apostolus de officio servorum loquitur, sed ratio ob quam obedientiam præstare debeant, communis est, nempe ratione Domini, propter quod & Christiani subditi esse tenentur: nam & iniquus Magistratus à Deo est, quod substantiam concernit, quamvis vitia annata non ab eo sint, nimirum crudelitas, tyrannis, & id genus alia.

Absurdum Judæis videbatur, quod peregrino & ethnico Magistratui obedire cogebantur, nec id sui officii esse putabant: Et tamen Servator dicebat: Date quæ sunt Cæsaris Cæsari, cum sub Imperio Tiberii degerent, Matth. 22. v. 21. Interim & hoc observandum, si ille quicumque Deo, ejus verbo, & conscientia repugnet, præcipiat, quod tunc Deo magis obediendum, quam hominibus, Act. 5. v. 29. nec hinc tam metuendi sunt, qui corpus occidunt, animam verò occidere non possunt: quàm qui corpus & animam perdere potest in gehennam, Matth. 10. v. 28.

Id quod probe observavit Sidrach, Misach, & Abednago, cum enim Nabuchodonosor illos cogere vellet, ut auream statuam adorarent, aliàs in fornacem ignis ardentis mitterentur, dixerunt illi: Ecce Deus noster, quem colimus, potest eripere nos de camino ignis ardentis, & de manibus tuis, ô Rex, liberare &c. Dan. 3. v. 17. Hinc verò nequaquam licitum, vi & armis se opponere. Qui enim hoc modo gladium acceperit, gladio peribit, Matth. 26. v. 52. Ex hac causâ nec primi Christiani diris persecutiombus se opposuerunt, ut Cyprianus testatur: *Quamvis nimius &*

copiosus sit noster populus, non tamen adversus violentiam se ulciscitur, patitur.

Israelitæ nimium gravati erant iniquis servitiis, sub Regibus Ægyptiis, attamen non repugnabant, sed divinum ordinem intuentes, patienter ferebant, & Deo, quem sollicitè invocabant, vindictam committebant, qui & tandem potenter eos liberabat, Exod. 2. v. 25.

Contrà verò quando subditi adversus ordinarium Magistratum insurgunt, & seditionem movent, judicium grave acquirunt sibi, Rom. 13. vers. 2. sicut Core, Dothan & Abiron experti, vivi à terrâ idèò absorpti, Num. 16. v. 32. Idèò necessitate, subditi estote, nò solum propter iustitiam: sed & propter conscientiam, Rom. 13. v. 5.

II. *Clementiam ergà subditos exerce.*
Quod Servator à quolibet Magistratu requirit, inquit: Qui potestatem habent, benefici vocantur. Quod si igitur Magistratus rem cum nomine gerere velit, beneficium sese exhibeat necesse est, alias nomen habent quod vivant, & mortui sunt, Apoc. 3. v. 1.

Nonnunquã tyrannici Magistratus occurrunt, ut Pharaon, qui prohibebat populo dare paleas ad conficiendos lateres, sicut prius, sed ipsi stipulas colligere cogebantur, nec quicumque minuebatur de mensurâ laterum, quam prius fecerant, Exod. 5. v. 7. seqq. Hæc magna fuit sævitia; non multò melius egit Roboam, Vide 1. Reg. 12. v. 14.

Christiani Magistratus potestatem suam cum beneficentiâ temperent, secus res sæpè eventum sortitur infelicem, ut exemplum Roboam luculeater ostendit, ad cujus durum Responsum decem Tribus in Israel ab eo defecerunt, 1. Reg. 12. v. 15.

The-

Themistocles aliquando ab incolis Infulæ Andri tributum exigebat, his propterea conquerentibus, dixit: Affero ad vos duos Deos, quorum alter *πλο* benevolentia, alter *βία* violentia vocatur. Cui illi regerebant: Totidem Deos & nos opponimus, *πενία* paupertatem scilicet, & *δυστυχία* desperationem. Nam qui vehementer emungit nares, elicit sanguinem, Prov. 30. v. 33. Tales sunt qui operantur iniquitatem, qui devorant plebem, sicut escam panis, Psal. 14. v. 4. Quos Deus graviter ita alloquitur: Audite Principes Jacob, & Duces domus Israel? Mich. 3. v. 1. seqq.

Multò melius commendatur Josephus, qui pater patriæ dicitur, Genes. 41. v. 43. sine dubio, quia populum benignè audivit, paternè illis præfuit, & eorum salutem meliori modo promovit: hujus vestigiis qui insistant, benefici verè sunt, & conciliant sibi subditos, ut ab iis amentur, sicut David à subditis suis, 2. Sam. 19. v. 42. seqq. Talem beneficium Magistratum subditi precibus suis assidue DEO commendant, quæ multum valent, Jac. 3. v. 16. Vide Sap. 2. v. seq. c. 1. v. 1.

Videte verò ne *beneficentiæ* obliviscamini, secus sicut homines moriemini, & sicut unus de Principibus cadetis, Psal. 82. v. 7.

III. *A dominio non competente abstinere.* Hoc in specie Clericis dictum est, in verbis Christi: Reges gentium dominantur eorum: & qui potestatem habent super eos, benefici vocantur. Vos autem non sic.

In Papatu hæc Christi sententia parùm attenditur, sed ibi Clerici & politicum Regimen invadunt, dicentes: Ecce hinc duo gladii. Sed quomodo, obsecro, clarior discrimen fieri posset inter statum Ecclesiasticum & Politicum, quam Christus hinc facit? Siracides quemlibet officii sui admonet, dicens: Altiora te ne quæsieris, & fortiora te, ne scrutatus fueris: sed quæ tibi præcepta sunt, illa cogita semper, & in pluribus operibus ejus ne fueris curiosus. Non enim prodest tibi ea curare, quæ abscondita sunt, Sir. 3. v. 21. seqq. Unusquisque, in quo vocatus est, in hoc permaneat apud Deum, 1. Cor. 7. vers. 24. Hoc modo tranquillâ gaudet conscientia, & placidè ex hoc mundo decedere potest, ubi Deus illi fidelitatem suam copiose remunerabit, & introducet in gaudium vitæ æternæ, ubi videbit Deum à facie ad faciem, 1. Cor. 13. v. 12.

Id quod nobis Deus gratiosè largiri dignetur, per & propter Christum Jesum, Amen.

IN